

til at indstille til Forsamlingen et Tillæg til Lovudkastet, der skulde bemyndige Rigsretten til ved Udvalg af sin Midte, Udvalg af en bestemt Størrelse, — vi have foreslaaet i det Mindste 3, — at kunne sætte sig som Forhørsret paa hvilket som helst Sted i Landet, den maatte finde Anledning til, for netop at kunne handle efter den specielle Sags Bessaffenhed, og efter hvad de tilstedeværende Forhold maatte tillige. Dersom dette maatte vinde Bifald, saa er der 3 Veie, ad hvilke Rigsretten kan virke som undersøgende Ret; den kan gaae den første Vej, Lovudkastet anviser, kalde de Tilstalte og Vidnerne til et Møde der, hvor den samlede Ret har sit Sæde; den kan dernæst efter Udvalgets Forslag sætte sig som Forhørsret paa de forskjellige Steder i Landet, hvor den Sags Bessaffenhed, som foreligger, maatte gjøre det fornødent, eller hvor man ved en saadan Fremgangsmaade kunde vente sig det bedste Udbytte af Undersøgelserne; og den kan for det tredje følge den Fremgangsmaade, som Lovudkastet tillige omtaler, nemlig at henvende sig til Dommeren i den Jurisdiction, hvor den Paagjeldende opholder sig, og fordrø hans Bistand i Henseende til Optagelse af Forhører. Den Betænkelse, jeg har udtalt i Henseende til den anden Deel af § 73, har ført til den nævnte Indstilling, men ikke videre, og det navnligt af den Grund, at man har meent, at, dersom en saadan Sag, hvad vi ville haabe aldrig vil skee, dersom en saadan Sag, siger jeg, nogenstunde skulde finde Sted, vilde det staae i Regjeringens Magt, om den vil, at optage Undersøgelserforhør ad den sædvanlige Vej, forinden den henviser Sagen til Rigsretten; og der er i Grundloven givet Myndighed for Regjeringen til at vælge den ene eller anden af disse Fremgangsmaader efter Bessaffenheden af de Omstændigheder, som Sagen, der foreligger, maatte tilraade.

Jeg har endnu nogle saa Bemærkninger vedkommende Forhandlingsmaaden, saaledes som den fremtræder i Lovudkastet.

Naar Lovudkastet vil, at en Forvarer skal bestilles for Tilstalte strax, og være til hans Bistand under hele Forhandlingen, kan der ikke være Noget derimod at erindre. Naar Lovudkastet har søgt at gennemføre Grundlo-

vens § 79, dens første Affnit, i Henseende til at Offentlighed og Mundtlighed saasnart og saavidt muligt skal gennemføres ved hele Retspleien, er det en Selyfølge, at det Forsøg, som i denne Henseende er gjort med Lovudkastet, kun kan være ufuldkomment; efterdi det ikke understøttes af den hele Retsforfatning i Landet, der er saa forskjellig fra andre Landes Institutioner, hvor Offentligheds- og Mundtligheds-Princippet er gennemført paa en ganske anden Maade. Men dette uanset har Udvalget erklæret sig for Lovudkastets Indhold med Hensyn til Spørgsmaalet om Offentlighed, idet man erkjender, at Offentligheden i Retspleien, hvor ikke særdeles Omstændigheder fordrø en Afvigelse derfra, er et mægtigt Værn for Uafhyldigheden, og at den tiltaler Retfærdighedsfølelsen i højeste Grad; og om derfor ogsaa Statens Interesse i enkelte Tilfælde skulde lide derunder, har man dog eenstemmig fundet, at man maatte støtte sig til Udkastet i dette for den Tilstaltes Tærvhøist vigtige Punkt. Hvad Mundtligheden af Sagens Behandling angaaer, da er den knyttet til de bestaaende Forhold her i Landet, til den sædvanlige Behandlingsmaade ved Høiesteret, hvor, efterat Beviisførelsen er sluttet, en mundtlig Behandling med Forelæggelse af Sagens Akter finder Sted, og denne er den nærmeste Grundvold for Sagens Paakjendelse. Det var de omtalte Punkter i Grundloven, sammenholdte med Lovudkastet, hvorom jeg udbad mig det ærede Things Tilladelse til nogle Ytringer. Forsaavidt man ved at forfatte dette Lovudkast har henseet til de i Norge bestaaende Forhold, behøver jeg ikke at nævne, hvor forskjellige de ere fra Forholdene her, baade med Hensyn til Organisationen af Norges Rigsret, og med Hensyn til denne Rets Virkefærd. I første Henseende er den norske Rigsret indrettet saaledes, at Udskydningsret for den Tilstalte er mulig, hvilket derimod er afflaaret og ikke kan finde Sted efter Grundloven for Kongeriget Danmark. I sidste Henseende, hvad Rigsrettens Virkefærd angaaer, da ligger der ikke under Norges Rigsret noget Slags Sager af den Bessaffenhed, der omtales i 2det Affnit af den danske Grundlovs § 73; det er Sager mod Statsraadets, Stor-